

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020, în cauza penală în privința lui

Cibric Bogdan xxxxx, născut la xxxxx, domiciliat în mun. xxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 04.02.2019 – 22.03.2019;

Instanța de apel: 31.05.2019 – 24.02.2020;

Instanța de recurs: 28.05.2020 – 01.12.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 22.03.2019, Cibric Bogdan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod penal și în baza acestei Legi, prin aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 25 000 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, Cibric Bogdan, acționând în scopul obținerii ilegale a unui document și anume a permisului de conducere de tip rusesc ce i-ar oferi dreptul de a se deplasa atât în Federația Rusă cât și în Republica Moldova, prin intermediul unor persoane neidentificate de organul de urmărire penală, a confecționat, deținut și falsificat pe numele său permisul de conducere de tip rusesc, categoria "B" cu numărul xxxx, pe care l-a deținut și folosit, pe teritoriul Republicii Moldova, până la data de 26.12.2018, când a fost stopat în mun. Ungheni și documentat de către angajații de patrulare, care i-au ridicat permisul de conducere sus menționat. Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. xxx din 28.12.2018, s-a constatat că blancheta permisului de conducere pe numele Cibric Bogdan, xxxx cu nr. xxxx, este confecționată dintr-o folie polimetrică, cu folosirea aparatelor de

imprimat computerizate Ink-Jet color (recuzitele, plasa de protecție, micro textului, rubricile, înscrisurile în rubrici, imaginea foto, tabelul și codul de bare), cu deosebire față de specimen, nu la întreprinderea de stat pentru confecționarea blanchetelor de documente.

Instanța a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Cibric Bogdan a comis infracțiunea prevăzută de art. 361 alin.(1) Cod penal, individualizată prin „deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.”

Cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului prin care a solicitat repunerea în termen, casarea parțială a sentinței în partea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 25000lei, reexaminarea cazului cu aplicarea unei pedepse minimale sub formă de muncă neremunerată, cu aplicarea facilităților acordate de art.364¹ Cod de procedură penală.

3.1 În motivarea apelului, avocatul Bobu Anatolie în numele inculpatului a invocat că:

- dând o analiză detaliată a tuturor circumstanțelor cauzei, atât celor agravante cât și atenuante, instanța a ajuns la concluzia de aplicare a pedepsei sub formă de amendă, însă nu a ținut cont de starea materială a inculpatului Cibric Bogdan, care după absolvirea gimnaziului tehnic este impus de a se întreține cu lucru de ocazie și pedeapsa aplicată față de el este echivalentul a aplicării unei pedepse sub formă privare de libertate;

- în ședința de judecată inculpatul a solicitat de ai fi aplicată pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în limitele sancțiunii articolului penal, reieșind din absența oricăror venituri prin care ar putea achita amenda, vinovăția a recunoscut-o pe deplin;

- sentința a fost pronunțată în absența inculpatului, avocatul la moment fiind implicat în examinarea în alt proces civil, urmând ca instanța de judecată să expedieze participanților copia verdictului judiciar, act ce nu a fost întreprins și doar după începerea procedurii de executare s-a constatat pedeapsa aplicată inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020 au fost respins apelul avocatului Bobu Anatolie în numele inculpatului Cibric Bogdan și menținută sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 22.03.2019, fără modificări.

4.1 Instanța de apel a statuat că: prima instanță la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Cibric Bogdan a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor

ușoare prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului care a recunoscut vinovăția și nu se află la medicul narcolog sau psiholog.

Instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, prima instanță a constatat justificat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 25 000 lei.

Instanța de apel a considerat la caz, inoportun de a fi aplicată în privința inculpatului Cibric Bogdan o altă pedeapsă, în formă de muncă neremunerată în folosul comunității, așa cum a pledat avocatul, or, acesta anterior a fost supus unei pedepse în formă de muncă neremunerată în folosul comunității prin sentința Judecătorei Ungheni din 24.09.2018 în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, însă, nu a făcut concluzii de rigoare și a comis o nouă infracțiune cu intenție, fapt ce denotă în cele din urmă, că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului Cibric Bogdan, v-a fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de amendă minimă, în mărime de 500 unități convenționale, stabilit de prima instanță.

Instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

5. La data de 04 mai 2020, decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar, de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Popov Oleg, prin care invocând incidența pct. 6, 7 a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu rejudecarea cauzei în instanța de apel, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

5.1 În susținerea recursului procurorul a invocat că:

- instanța de apel, fiind sesizată de către avocatul Anatolie Bobu cu o cerere de apel declarată în numele inculpatului Cibric Bogdan împotriva sentinței Judecătorei Ungheni din 22 martie 2019, nu a verificat faptul dacă calea de atac a fost declanșată de către titular în termenul prevăzut de lege;
- judecarea cauzei în instanța de fond s-a desfășurat cu participarea inculpatului Cibric Bogdan și a avocatului Anatolie Bobu care a reprezentat

interesele acestuia;

- potrivit procesului-verbal al ședințelor de judecată în prima instanță rezultă că, după ce părțile în proces, inclusiv avocatul Anatolie Bobu au pledat la data de 27 februarie 2019 în cadrul dezbaterilor judiciare, au epuizat etapa replicilor iar inculpatului i s-a oferit dreptul de a pleda în cadrul ultimului cuvânt, instanța a anunțat etapa deliberării și respectiv a pronunțării sentinței motivate 22 martie 2019. Avocatul Anatolie Bobu a cunoscut cu exactitate data la care prima instanță a amânat pronunțarea sentinței, la care urma să se prezinte la sediul instanței pentru a audia soluția deliberată și, după caz, în lipsa inculpatului, să primească o copie a sentinței. Avocatul Anatolie Bobu deliberat a absentat la ședința în care sentința a fost pronunțată;

- potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, sentința a fost pronunțată la 22 martie 2019. orele 9³⁰ (f.d.72-73). Avocatul Anatolie Bobu a sesizat instanța ierarhic superioară cu cerere de apel la 27 mai 2019 (f.d.84);

- consideră că termenul de la care urma a fi calculată prescrierea dreptului avocatului Anatolie Bobu de a contesta sentința este data pronunțării actului judecătoresc-22 martie 2019, făcând trimitere la art.402 alin.(1) Cod de procedură penală;

- avocatul Anatolie Bobu a sesizat instanța de ape contrar prevederilor imperative ale legii de procedură penală, instanța de apel urma să constate existența unui incident de procedură și în consecință respingă apelul acesteia ca fiind declarat peste termenul prevăzut de lege indicând prevederile art.415 alin.(1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală;

- a remarcat că deși a admis pentru examinare în fond un apel introdus în opinia noastră tardiv, instanța de apel greșit a motivat și soluția de respingere a apelului;

- instanța de apel urma să rețină faptul că avocatul inculpatului a solicitat aplicarea unei pedepse mai aspre decât pedeapsa numită în sarcina respectivului de către prima instanță și să invoce regula neagrării situației în propriul apel, unicul și deopotrivă pertinent prezentei spețe;

- consideră că instanța de apel greșit a admis pentru examinare pe fond un apel introdus tardiv, devreme ce argumentele invocate în sprijinul soluției dispuse vin în contradicție împrejurările de fapt și de drept ale cauzei.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală, și a declarat recursul ordinar în termen, reieșind din Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 55 din

17 martie 2020, prin care a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

În conformitate cu pct.8 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii nr. 1 din 18 martie 2020 au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei.

Astfel, potrivit pct.1 al Anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-a dispus că, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Deci, în speță, termenul de declarare a recursului urma să curgă de la 26 martie 2020, ziua imediat următoare datei pronunțării deciziei integrale, însă potrivit pct. 1 al dispoziției nr.14 din 6 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, *zilele de 7 aprilie-17 aprilie 2020 au fost declarate zile de odihnă* pentru toate unitățile din sectorul bugetar.

Potrivit pct. 1 al dispoziției nr.17 din 13 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, *zilele de 21 aprilie-24 aprilie 2020 au fost declarate zile de odihnă* pentru toate unitățile din sectorul bugetar.

Conform pct. 1 al dispoziției nr.21 din 24 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, *zilele de 27 aprilie-30 aprilie 2020 au fost declarate zile de odihnă* pentru toate unitățile din sectorul bugetar.

În sensul prevederilor art.109 Codul muncii, ziua de 18 aprilie 2020(*sâmbătă*) este zi de repaus săptămânal, în temeiul prevederilor an. 111 alin.(l) lit. d) și f) Codul muncii, zilele de 19 și 20 aprilie 2020(*prima și a doua zi de Paște conform calendarului bisericesc*) și respectiv de 1 mai (ziua *internățională a solidarității oamenilor muncii*), la fel zilele de 25 aprilie 2020 (*sâmbătă*), 26 aprilie 2020 (*duminică*), 2 mai 2020 (*sâmbătă*) și respectiv 3 mai 2020 (*duminică*) sânt declarate zile de repaus săptămânal, nelucrătoare.

În conformitate cu prevederilor art.231 alin.(5) Cod de procedură penală, dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

În condițiile precitate, prescrierea dreptului procurorului de a declanșa calea de atac recursul ordinar în cauza lui Cibric Bogdan intervine la 4 mai 2020, zi de luni, lucrătoare.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, depunerea recursului ordinar de către procuror pe 04 mai 2020, Colegiul penal îl consideră ca depus în termen legal.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 7) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept

comise de instanțele de apel în următoarele temeuri, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când apelul a fost introdus tardiv.*

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 402 alin. (1), 403 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform dispozitivului deciziei atacate (pct. 4. din decizie), aceasta *nu a soluționat solicitarea avocatului Bobu Anatolie din apelul declarat la 27.05.2019: „repunerea în termen a acestuia” (pct. 3.1., din prezenta decizie);*

În acest sens Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să analizeze argumentele importante invocate atât de apelant, ce conduc la admiterea sau la respingerea acestora cât și contra argumentele acuzării vi-a-vis de solicitările apelantului, urmând să se expună motivat, asupra faptului repunerii în termen a apelului, inclusiv prin fixarea soluției în dispozitivul deciziei.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, potrivit procesului-verbal al ședințelor de judecată în prima instanță rezultă că, după ce părțile în proces, inclusiv avocatul Anatolie Bobu au pledat la data de 27 februarie 2019 în cadrul dezbaterilor judiciare, au epuizat etapa replicilor iar inculpatului i s-a oferit dreptul de a pleda în cadrul ultimului cuvânt, instanța a anunțat etapa deliberării și respectiv data pronunțării sentinței motivate ca fiind 22 martie 2019. Respectiv, se reține că, atât avocatul Anatolie Bobu cât și inculpatul au cunoscut cu exactitate data la care prima instanță a stabilit

pronunțarea sentinței însă aceștia deliberat a absentat la ședința în care sentința a fost pronunțată.

Colegiul penal lărgit, apreciază critic, ca fiind insuficientă, constatarea instanței de apel, care doar a reținut ca întemeiat argumentul apelantului, precum că abia la 23.05.2019 a aflat despre existența sentinței contestate, iar apelul a fost depus la 27.05.2019.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele relevante și nu a argumentat suficient concluzia sa, cu privire la constatarea cererii de apel ca fiind depusă în termenul prevăzut de Lege și a ținut cont și de afirmațiile procurorului, or acestea nici nu au fost combătute de către instanța de apel în decizia sa.

Colegiul penal lărgit consideră neclară constatarea Instanței de Apel precum că *la materialele cauzei nu este vreo confirmare ce ar atesta că aceștia au primit copia sentinței de condamnare în termen de 15 zile de la pronunțarea actului judecătoresc*, or, potrivit scrisorii datată cu 22 martie 2019, rezultă că inculpatului Cibric Bogdan i-a fost expediată sentința(f.d.80), iar potrivit adeverinței de pe plicul expediat cu aviz se atestă că acesta era plecat și nu a recepționat corespondența(f.d.82-83).

În sensul expus, instanța de recurs ordinar menționează că instanța de apel constatând că apelul este depus în termen nu și-a argumentat soluția în drept, nu a ținut cont de circumstanțele expuse, și nu lea tratat în coroborare cu prevederile art. 403 și 404 Cod de procedură penală.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 7 Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

De asemenea, colegiul penal consideră întemeiate criticile procurorului referitor la motivarea soluției de respingere a apelului.

7. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale asupra tuturor motivelor indicate în apel, să cerceteze și să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, în dependență de circumstanțele

constatate, ținând cont de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2020, în cauza penală în privința lui *Cibric Bogdan xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 24 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena